

18. december 2017

Sagsbehandler
Jesper Enemark Christiansen

Pædagogisk faglige perspektiver på flermatrikel-skoler med opdeling af indskoling og udskoling

Indledning

Børne- og Ungdomsforvaltningen har i forvejen flere skoler fordelt over hele byen, hvor eleverne i indskolingen og udskolingen opdeles på forskellige matrikler. Det er forskelligt på tværs af skolerne, på hvilket klassetrin eleverne deles. På eksempelvis Tove Ditlevsens Skole på Vesterbro er indskolingseleverne på 0.-3. klassetrin samlet på en matrikel, og mellemtrin og udskoling fra 4.-9. klasse er samlet på en anden matrikel. Samme organisering ses på Sortedamskolen på Østerbro. På Rådmandsgades Skole på Nørrebro er opdelingen lavet, så elever fra 0.-5. klasse går et sted, og eleverne fra 6.-9. klasse går på en anden adresse. Denne opdeling ses også på eksempelvis Amager Fælled Skole og Guldberg Skole på Nørrebro.

Større versus mindre skoler

I forskningen om kvalitet i skoler – herunder skolestørrelser – er der ikke noget, der peger på, at mindre skoler er bedre end større skoler eller omvendt. Det er andre parametre, der er afgørende for skolens kvalitet. Fx lærerfaglighed, ledelse og andet. Det kan dog argumenteres, at en række forhold relateret til skolestørrelse har en potentiel indflydelse på undervisningens kvalitet. Større enheder kan give bedre forudsætninger for kompetencedækning, faglig specialisering, kompetenceudvikling, teamsamarbejde, herunder fagteam i de mindre fag, bredere udbud af valgfag, evt. blanding af elever, holddannelse og stærkere økonomi.

Skoler opdelt i afdelinger

Omvendt kræver større skoler grundige overvejelser om de fysiske rammer for at sikre et trygt og overskueligt miljø. Erfaringer viser, at en afdelingsopdeling kan være med til at sikre, at miljøet opleves som trygt og overskueligt, selvom skolen samlet set rummer relativt mange elever. Erfaringer peger også på, at det kan have positiv effekt, at udskolingselever kan færdes i et separat ungdomsmiljø, hvor der fx ikke skal tages særskilt hensyn til yngre elever ved aktiviteter i pauser, og hvor miljø og indretning internt og eksternt afspejler aldersgruppens behov og interesser. Ligeledes er det væsentligt, at lærings- og pausemiljøet afspejler aldersgruppen og dens særlige behov. Dette gøres lettest, når aldersspredningen reduceres ved at have elevgrupperne på forskellige matrikler eller bygninger/områder. Desuden gælder det for de yngre elever, særligt på store skoler, at

Ressourcer

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

E-mail
HM6V@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009371201

miljøet opleves mere trygt, når det i højere grad er jævnaldrende elever, man deler plads med.

En rapport fra konsulentfirmaet Oxford Research fra 2015¹ udarbejdet for Faaborg-Midtfyn Kommune peger på, at erfaringer med en todelt skolestruktur samlet set er positive såvel fagligt som økonomisk og i nogen grad også i forhold til at imødegå skoletræthed.

Aldersopdeling – læring og trivsel

Der kan i lærings- og trivselsmæssige sammenhænge være fordele ved, at elever med aldersspredning har kontakt med hinanden. Derfor er det vigtigt, at man på skoler opdelt i indskoling/mellemtrin og udskoling arbejder med fællesskaber på tværs af alder. Det kan være i strukturerede forløb, hvor ældre elever præsenterer projekter for yngre elever, eller hvor ældre elever støtter yngre elever fagligt – fx i form af læsemakkerskaber eller lignende. Sådanne samarbejder kan besværliggøres, når matrikler ligger med stor afstand til hinanden.

Mulighed for at udbyde flere valgfag og linjer

Hvis der skabes større skoler med indskolings- og udskolingsafdelinger i stedet for mindre, selvstændige skoler, er der mulighed for at udbyde en bredere vifte af valgfag og særlige linjer. Det er muligt, fordi der er flere elever, og i udskolingen vil det fx være muligt af lave håndværksorienterede linjer, en medielinje, en international linje mv.

Elevmotivation og medinddragelse

Undersøgelser viser, at elever i udskolingen ofte præges af skoletræthed, og at det kan påvirke elevfraværet i en negativ retning. Ved etablering af større skoler, der organiseres med indskolings- og udskolingsafdeling er der øget mulighed for, at elever kan opnå indflydelse på linjer og valgfags indhold. Samtidig kan et øget udbud af valgfag og linjer styrke muligheden for, at alle elever kan finde noget, de har en særlig faglig interesse for. Det kan også have positiv betydning for elevers motivation at kunne indgå i nye fællesskaber på tværs af deres klasse, og at eleverne har nemmere ved at etablere venskaber ud fra interessefællesskaber. Til gengæld kan fællesskabet og forståelsen mellem de store og de små elever være begrænset.

Styrkede muligheder for udbud af praktisk betonedede fag

Den bredere vifte af valgfag øger muligheden for at etablere mere praktisk orienterede fag og forløb, hvilket bl.a. kan fremme interessen for og søgningen til erhvervsuddannelserne. Det øger også muligheden for at indrette gode faglokalemæssige faciliteter.

---

¹ http://www.fmk.dk/moeder/aaben/Boerne- og uddannelsesudvalget_2014-17/2015/18-03-2015/%C3%85ben%20dagsorden/Bilag/Punkt_34_Bilag_1.pdf

Større elevdiversitet:

En større skole med indskolings- og udskolingsafdeling i stedet for to selvstændige skoler vil resultere i et større skoledistrikt. Det kan i nogle tilfælde kunne fremme en mere blandet elevsammensætning med elever med forskellig socioøkonomisk baggrund. Det kan medvirke til at skabe større sammenhæng i lokalområdet end to skoler med hver sit distrikt.

Mulighed for etablering af linjer er en intention i folkeskoleloven

Det fremgår af bemærkningerne til folkeskoleloven i forbindelse med folkeskolereformen, at den udvidede adgang til holddannelse i udskolingen skal gøre det muligt at organisere sig i linjer (hvilket tidligere forudsatte dispensation).

Øvrige overvejelser ved indskolings- og udskolingsafdelinger, herunder trafik-, bygnings- og kapacitetsmæssige forhold

Der kan være en geografisk udfordring for eleverne, når man fysisk opdeler skolerne i indskolings- og udskolingsafdelinger. Eleverne får i en sådan skolestruktur almindeligvis en længere skolevej, da skoledistriktet bliver større. Der vil også være nogle forhold vedr. ombygning, nyindretning mv. Der skal fx være de rette faglokaler, og ude- og indearealerne skal afspejle elevgruppen (legepladser, ungemiljø mv.). At eleverne typisk vil få en ny vej til skole, kan også have en betydning for trafiksikkerheden. Etablering af skoler med indskoling, mellemtrin og udskoling på forskellige matrikler vil derfor ofte også skulle omfatte udgifter til byggeri, reovering, trafiksikring osv.

Derudover kræver øget fokus på overlevering af viden om den enkelte elev og på samarbejdet med hjemmet, når eleverne skifter afdeling. Det kræver således et stærkt fagligt og pædagogisk samarbejde på tværs af afdelinger.